

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Bérsz évre.....	24 kor. (12 frt)
Félévre.....	12 „ (6 „)
Negyedévre.....	6 „ (3 „)
Egy óra.....	2 „ (1 „)
Egyes szám.....	8 fillér (4 kr.)
Vidékre.....	10 „ (5 „)

Megjelenik mindennap

korán reggel.

Ünnep és vasárnap után is.

Kolozsvár, 1904.

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: Dr. PAPP JÓZSEF.

SZERKESZTŐSÉG

KIADÓHIVATAL

Egyetem-utca 7. (Lyceum-nyomda.)

HIRDETÉSEK DIJA:

Négyezred centiméterenként 8 fillér.

Parosok és kerekedők kedvezményben részesülnek

Nyilttér megállapodás szerint.

Péntek, szeptember 16.

Budapest fejlődése.

Kolozsvár, szept. 16.

Budapestnek nem sokára egy millió lakosa lesz. Ez a mottója általában azoknak a hozsannát zengedező cikkeknek, melyekben a fővárosi sajtó Budapest páratlan fejlődését dicsőíti. Igazuk van abban, hogy talán még Amerikának sincsen városa, mely aránylag rövid idő alatt oly csodálatos gyorsasággal növekedett volna meg, mint Budapest. Igazuk van abban is, hogy ez a fejlődés szédítő gyorsaságával szemünk, szívünket kápráztatja. És méltányolni tudjuk még azt az őszinte büszkeséget is, melyet a fővárosi sajtó Budapest fejlődése s szépsége felett érez. De tudja Isten, ebben a nagy örömben, ebben a világgá kürtölt büszkeségünkben, mi a szegény lenézett vidékiek még sem tudunk osztozkodni.

Nem csak a magyarság szempontjából mondjuk ki azt a lesújtó igazságot, hogy Magyarország népének, a nagy vidéknek, nem sok öröme telhetik a fővárosnak nevezett poliglott Budapest fejlődésében, bár az is mindenestre figyelmet érdemlő, sőt jelentékeny szempont, hogy az ország szívének állított Budapest egyáltalán nincs és nem is lehet összeforva a magyar nemzet szívével. Nem forhatott össze a mi szívünk Budapesttel már azért sem, mert a főváros lakosságát, a minden várost sajátképpen jellemző eredeti tulajdonságait tekintve alig-alig nevezhetjük Budapestet magyarnak.

Nagyon is igazuk van azoknak kik Budapestet ma a világ legnemzetközibb nagy városának mondják, de egyáltalán nem látják meg benne az ország szívének, Magyarország fővárosát. Mert bármennyire fejlődik is Budapest, bármennyire is hangoztatják folytonos magyarosodását, jelen viszonyai között nemzetivel igazán magyarrá nem lesz soha, sőt mindinkább ronto hatással lesz nyelvünk, magyarságunkra, nemzeti fajtábeli tulajdonságainkra.

De van még egy szempont, a melyért mi a vidékiek, kik közelebb állunk a néphez, kik az élet köznapnyomoruságait épen ezért jobban megláthatjuk, nem örülhet-

tünk nagyon Budapest kizárólagos fejlődésének. Mert kizárólagos ez a fejlődés s épen ezért nem is természetes, sőt erőszakolt.

Általánosságban sem vagyunk hívei semmiféle centralizációnak, a minthogy liberális szempontból ma már senki sem lehet híve annak, hogy bármily téren, egyetlen központ dominálja a helyzetet s a test egyetlen pontja éljen csupán, míg a többi része csak vegetál a központ jóvoltából.

Magyarországon ma már csak a városokban van élet s a városok között is jórészt Budapest. — A városok fejlődnek a vidék rovására s Budapest természetellenes fejlődésével megakasztja még a többi városok előhaladását is.

Budapest épül és szépül. Forgalma nagy. A nyomoruság igazságát eltakarja a gazdagság festett kulisszája. Igazi kirakata Magyarországnak a szédülő kereskedő módszere szerint készítve, ki minden portékáját, mindent, ami csak a szemnek kedves lehet, kirakatba rakja, benn pedig a szegénység, az üres nyomoruság tanyázik.

Eltévesztett várospolitikával a Budapesti kirakatot is tetszetőssé tette kormányzati rendszerünk, de Magyarországon hiába keressük azt, a mi a kirakatban látható, ott nincsen abból semmi, csak a fajgatás, a panasz, a nyomor mindenfelé.

Vidékre orvost kapni nem lehet (az igazi vidékről beszélünk) mindenki a városba, igazabban a fővárosba tolong. A hivatalnok büntetésnek tekint, ha falura vagy csak vidékre kerül. S élet-örömet siratja az, kit sorsa a fővárosból elűz.

Miért van hát mindez?

A hiba részesei vagyunk mi is, a nagy társadalom. Mert nem izlik már nekünk az igazi, egyszerű munkás élet, a maga patriarchalis szorakozásaival, ideg őröszadévi »fővárosias« (hiszen ez ma már fogalom) életet óhajt szívünk.

De a hiba terheli kormányzatunk e részbeni politikáját is. Már régóta a mit a kormány az ország javára akar tenni, abból csak a városoknak lehet öröme. A fővárosnak juttatott páratlan házadomentségek, a töménytelen egyéb kedvez-

mények, a hivatalok feltűnő összpontosításai, többek között az egyetemek szaporítása kérdésében is elfoglalt szűkebbi álláspont, a vidéken való neveltetés nehézségei stb. stb. mind arra való voltak csupán, hogy egy pár várost, de különösen a fővárost, az igazi magyar vidék rovására emeljék.

S ma már ott állunk, hogy Budapest — bármilyen is az, — de van élet, künn a vidéken pedig annál nagyobb az elhagyatottság, a pusztulás.

Az egészséges állapot mellett, pedig az egész testnek egyenletesen kell fejlődnie s kész a veszedelem, ha a test egyetlen része elvonja a vért a többi életszervektől. Mert ha ezek elpusztulnak, vele senyved az egész test is.

Ezért nem tudunk mi őszintén örülni Budapest fejlődésének.

Vidéki.

A japán-orosz háború.

— Express tudósítás. —

Budapest, szept. 15.

A mandzsuri harctéren ugyanaz az állapot, mint július végén és augusztus első felében volt. Teljes a látszólagos nyugalom, melyet nem zavar semmiféle fegyverzörög. A nagy megerőltetés megszünt, ugylátszik legalább, reszekőjét s az orosz csapatok Mukden körül áznak a viharban Kuropatkin előtt külön parancsra származó gúnyáikban, borzasztóan megsemmisített számú századokban mutatják be az orosz sereg nyomoruságát.

Budapestre ma a következő táviratok érkeztek:

Berlin, szept. 15.

Péttervárról jelentik a »Berliner Tageblatt«-nak, hogy Nemirovics Bomcsenko egy elkécsé érkezett távirata igen érdekes részleteket közöl Kuropatkinnek ama harcra, a melyek szeptember elejére esnek. Kiderül ezekből a jelentésekből is, hogy milyen balvégezt kísérte az orosz főhadvezér összes stratégiai terveit. Kuropatkin — e jelentés szerint — arra gondolt, hogy gyors és ügyes manőverrel Kurokit észak felől körbezárrja és megsemmisíti. Pontos jelentéseket kapott, hogy a japánok pontonhidat vertek a Taitsiho folyón és hadaikat a Hóna—Indupudse-uton állították fel.

Az volt a célja Kuropatkinnek, hogy a japán dőli sereget mindenáron feltartóztassa és ezért — miután az oroszok a hegyi ösvényekről előkérültek — harcba elegyedtek a japánokkal.

Kuropatkin szeptember 1-én megérkezett a pozíciókhoz, a melyeket sziklás tömbök védtek. Ezek mögött nagy síkság terült el. E pozíciók kulcsa egy nagy sziklatömb

volt. Kuropatkin parancsot adott, hogy a sziklatömb nyergét szállják meg s intézkedéseket tett a csata megkezdésére. Halálos csúnd volt körükörül.

A nap este félben süttöt. Ekkor japán ágyudörgés hangzott át Jantai felől és este már a jantaji szénbányák lángban álltak. Szeptember 2-ikán Kuropatkin egy japán divíziót oly erőlyesen akarta megtámadni, hogy visszavonulásra kényszerítette. A nap az oroszokra kedvezően kezdődött. Sok veszteséget szenvedtek, de ugyanannyi veszteséget okoztak az ellenségnek. De Orlow tábornok megsebesült és átadta a parancsnokságot. Helyettesének a lova megbokrosodott és így parancsnok és kípőrbált vezető hiányában Kuropatkin a célját nem érthette el. A stratégiai eredmény nem következett be s az oroszoknak vissza kellett vonulniuk.

London, szept. 15.

A japánok az egész vonalon előrehaladnak. Liaojangtól Fuentajig a vasutvonal is helyre van már állítva s odáig a csapatokat vasuton szállítják. Az Inkauban partaszállított csapatokat is egyenesen odaviszik. — Inkauba vasuti kocsikat is hoztak. Egyre érkeznek csapatszallító hajók. Alább mintegy 30—40 ezer főnyi újabb csapaterősítések érkeztek.

A japánok már erősen megközelítették Mukden és nem valami nagy harcban alakult ki. Lovasőrjáratok már összetűztek az oroszokkal. Kuroki élelmiszerek hiánya miatt sürgős rendelkezést kért ez irányban Oyama tábornoktól. A japánok egy Csfun kereszttől érkezett jelentés szerint nagy szállítmányokat küldtek Szachalin szigetére és a Kamcsatka félszigetre. Ugy látszik, hogy a háború teljes erővel e részekben is megindult. E híreket Londonban is kétkedéssel fogadják.

Péttervár, szept. 15.

Port-Arthur helyőrsége teljes nyugalommal védi a várat. Hangulata nem változott meg. A vár kétszögű helyzetéről szóló hírek valótlannak. Sem élelmiszerekben, sem hadiszerekben nincs hiány. A harcok most még nagyobb erővel indulnak meg, ennek tudatában van a helyőrség, mert látja a japánok óriási készülődését. Itt vannak győződések, hogy a port-arturi helyőrség tisztességgel fogja megvédeni a vár lobogóját.

Levél a császárvárosból.

Bécs, 1904. szept. 13.

II.

A tegnapi nap csattanója a kongresszus ünnepségek sorrendjében Körber Ernő miniszterelnök estélye volt. Első sorban tehát erről írok ma, aminthogy magáról a kongresszusról egyébként nincs sok írni valóm.

Dél előtt és délután tanácskozások folytak az utóbbiakon Rákosi Jenő elnököt és és francia nyelven vezette a tanácskozásokat.

módon a vidéki olvasó nem is veheti többé hasznát. Ha tehát valaki az időjárás iránt érdeklődik, és a prognózis valamely vidéki városban értékesíteni akarja, például a mezőgazdasági munkák célszert beosztására, jól teszi, ha délután elutaztat a táviradivaltal és ott megnézi az időjelző táblát, amelyen a sürgőző prognózis ki van akasztva. Mivel a prognózis rendszerint a következő 24 órára érvényes, tehát mondjuk délután 3 órától a következő nap 3 óráig, vidéki helyeken csakis a táviratlap terjesztett prognózisnak van gyakorlati jelentősége.

Néha ugyan, mikor az időjárás helyzet megengedi, a prognózis érvényessége egy napon túl is terjed, de abban az esetben a »később« szócsoka jelzi azt, hogy az utána következő felírások a reá következő második napra vonatkoznak. A 34 lemez közül van olyan is, mint »hosszabb ideig« amivel egyes esetekben a tartósabb időjárást is lehet jelezni.

Természetesen azzal a 34 felírással lemezzel ki kell meríteni az összes időjárási állapotokat s azért azok akképen vannak megválasztva, hogy az időjárás jellemzésére szükséges jelzők lehetőleg mind megjelenjenek a felírások között. A prognózis sürgőző szókincse tehát meg van köve és így nehezebb a szabatos kifejezés, mint egy összefüggő mondatban, amiképpen a prognózist a térképes jelentésben kifejezni szokás.

Sokan már szóvá tették, hogy a prognózis azért nem válhatik be, mert nincs is mindig az ország minden táján egyforma időjárás. És valóban néha ugyis van, hogy például a Dunán nagy esőzések vannak és Erdélyben verőfényes az idő, vagy megfordítva az esőzés keleten még javában tart és nyugot felől az idő már tisztul. Tehát a prognózist az ország egyes tájai szerint — mondjuk az éghajlati kerületek sajátosságaihoz képest — másképpen kellene fogalmazni.

Mintán jelenleg Budapestről adják a prognózist, oly esetekben, mikor az egész országban nem várható egyforma időjárás,

Este fél 9 órára szólott Körber Ernő meghívója, de mondanom sem kell talán, hogy már 8 óra után elkezdtek robbogni a fogatok a miniszterelnök Herengasse 7. sz. alatt lévő palotájába. A szűk utca bejárójától egész a palotáig nagy tömegben állott sorfalat a bécsi nép, mely az ilyen utcai gyülekezetekre különben is hajlandó. Nálunk az ilyen utcai csoportosulásoknál szinte elkerülhetetlen a nép érzelmeinek valamelyes formában való megnyilvánulása. Itt csúszdában és némán fogadták azokat a kocsikat is, melyekben az ismert osztrák politikusok és államférfiak hajtottak a miniszter estélyére.

Délzaki nővényekkel gazdagon díszített lépcsőházon, diszruhás szolgák közepette vezet el az ut a ruhaházhoz, honnan egy kis folyosón áthaladva, a fogadó terembe érünk. A bejáratnál néhány lépcsőnyire áll a házigazda Körber, rendjeivel feldíszítve és fogadja vendégeit, kik nagy csoportokban érkeznek.

A hölgyek már előbb — a ruhaházban — megkapják a házigazda kedves figyelmének bizonyítékát, egy melleskrot.

A férfitendégekkel mindögyekkel kezelt fog Körber és maga ez a fogadtatás is rettenetes fárasztó, ha meggondoljuk, hogy a bécsi előkelőségekkel együtt körülbelül 1000 ember tolong a palotában. De azért mind-egyikhez van egy barátságos szava. Nagyon természetes, hogy csak sablonos megjegyzések lehetnek azok. Fél kilenc órakor türelmetlen hőség uralkodik a fogadó-teremben, melyben még annyi vendég sobase volt.

A szolgák frissítőket hordanak körül és végre a társaság kezd szétoszlatni kissé a buffetermekben, a hol persze egyszerűen nagy kavardás támad. Két teremben van felállva a buffet, mindegyik mellett még három szoba a vendégek elhelyezkedésére. Alig néhány pillanat alatt a buffet-asztalok letarolt mezdőhöz hasonlítottak, annyira elpusztítottak a vendégek mindent. Csak az ital volt kifogyhatatlan. Száz és száz üveg Cliquot került ott elfogyasztásra. A férfiak végül eloszlottak a dohányzó-termekben és a szivaroknak is nagy keletjük támadt. Körülbelül tíz óra felé oszlani kezdett a társaság. A kongresszusi tagok csoportostul vonultak le a Ronacherbe, melynek nézőtere hamarosan ünnepi díszet és kislőti kapott a frakkok tömegétől.

A kongresszusnak és az estélynek is egyik kétségteletnél legérdekesebb alakja Suttner Berta báróné, a nemzetközi béke fáradhatatlan propagálója. Érdekes — és hogy udvarias legyenek — fiatalos kinézetű asszony, akinek minden mozdulatából

a világtáj megnevezésével jelölik meg azt a vidéket, a hol bizonyos időjárás állapot bekövetkezése valószínűleg látszik. Innen van, hogy a prognózisban ily kifejezések is akadnak: nyugaton csapadék vagy délen csapadék; nyugaton hűvös, keleten enyhe stb., a mi egy értendő, hogy Budapestől nyugatra, délre, stb. bizonyos időjárás várható s mivel Budapest körülbelül az ország közepén van, a világtáj mindenkor az ország telérézére vonatkozik, tehát az ország nyugati, keleti stb. felében várható a jelzett időjárás. Persze, ezt sokan nem találják elég pontos meghatározásnak és azt szeretnék, hogy a jövődélben esetleg egy szőlő: az eső délelőti 9 órakor Szolnokon kezdődik és délután 6 órakor Kolozsvárról megindul és azt is szeretnék, hogy megmondassék előre, mekkora lesz az eső mennyisége, hány milliméter lesz az esővíz Nagyvárado és Nagyszebenben s. i. t. De hogy valaha a meteorológiai tñmenyeknek helyre és időre nézve ekkora pontos bekövetkezését lehessen megjósolni, arról vékép le kell mondanunk. Ily tökéletességre a prognózisnak sohasem lehet vinni, mert lehetetlen követelésekkel lépünk fel.

Tudvalevő, hogy vannak bizonyos helyi jelenségek, melyek csak korlátozott területre szorítkoznak, például a zivatarok, a zápor- és pászás esők; kivált a hegyvidéken van sok lokális befolyás, a hol más az állapot a völgyben — más a hegygerincen vagy hegyoldalon. Már most emberileg lehetetlen megnevezni egyenkint azokat a közégeket, a hol lokális befolyások másképpen érvényesülnek. S azért a prognózis nem terjedhet ki oly részletekre s ilyenkor teljesen igazoltnak látszik oly kifejezés; sok helyütt csapadék, vagy elvett csapadék. Nem a homályosság és a határozatlanság az, amit ily esetben hibának róhatunk tel az időprognózisnak, meri az időjárás tényleg olyan, hogy egyik helyen esik, másutt meg nem esik és bizonyos helyzet mellett »a sok helyütt csapadék« nagyon is megfelelő és helyén való.

TÁRCA.

Az időjárásról.

II.

(Vége.)

Magyarország időjárása kiválóan függ azon minimumoktól, melyek az Adriai tenger környékén keletkeznek és vagy délen vonulnak el hazánk határain, vagy pedig hazánk belsején húzódnak kelet, illetve észak-keleti irányban. Ez utóbbiak nagy eszécséket szoktak nálunk okozni.

A barométer maximumok szintén az Atlanti tenger felől érkeznek az európai kontinenshez és keletre haladnak, csak hogy nem oly gyorsasággal, mint a minimumok, mely utóbbiak bizony néha alig árulják el jelentéktüket Európa nyugati partvidékén és másnap már hirtelen ott teremnek a kontinens közepén. A maximumok általában stabilisabb képződmények és az időjárásnak nagyobb állandóságot kölcsönöznek, mint a mozgékony minimumok.

Természetes törekvés a gyakorlati életnek, hogy ezeket a tudományos tapasztalatokat értékesíteni akarja. Így fejlődött a tengerparton a viharjelzési intézmény, mely a partmenti lakosságot és a hajókat egy várható vihar kitérésére figyelmezteti. S így jutott az időprognosztika a mezőgazdaság szolgálatába is. A különböző államok meteorológiai intézetei kénytelenek voltak számolni a gyakorlati élet kívánságaival és az eredetileg tisztán tudományos klimatológiai kutatáson kívül abban az irányban is berendezkedni.

Jelenleg minden számottevő európai állam meteorológiai intézete közül prognózist. Így a londoni, párisi, hamburgi, szentpétervári, római, bécsi, budapesti stb. és pedig ugyanazon elvek szerint és körülbelül egyenlő sikerrel. A találó prognózisok

számát körülbelül 85 százalékra becsülhetjük.

Az egész prognózis-intézmény gyakorlati hasznavehetősége függ a prognózis jóságától és annak célszerű terjesztési módjától.

A mi a prognózisok jóságát illeti, azt a 85 százalékos valószínűséget nem szabad kicsinyelnünk. Persze, tulajdonított követelésekkel nem szabad fellépni. Igen sokan keveslik azt az időtartamot, amelyre a prognózis érvényes, mert az a kiadástól számítva rendszerint csak 24 órára vonatkozik. De ez idő szerint kalandoszerű vállalkozás lenne, hosszabb időre prognosztizálni.

Mert hogyan is áll a dolog? Budapest példál a délelőtti órákban érkeznek be a belföldi, a déli órákban a külföldi adatok és két órákor kiadják a prognózist. Amde a prognózis megállapítása a reggeli 7 és 8 órai adatok alapján történik, vagyis oly helyzet szolgál alapul, amely már a prognózis kiadásakor a múlté. Az a 6—7 órai különbség, amely a leolvasási terminus és a prognózis megállapítása között van, néha igen kellemetlen csalódásoknak lehet az oka, mert megtörténhetik, hogy időközben már oly hirtelen és győkezes változások állottak be a helyzetben, amelyekről az időjárásállással foglalkozó meteorológusnak tudomása nem volt és nem is lehetett. S midőn egy már érvényben nem levő alapon jövődől a következő 24 órára, a tévedés sokszor kikerülhetetlen és nem írható az illető egyén rovására. Ezen a bajon csakis úgy lehetne segíteni, ha az összes adatok töstént a leolvasás után jutnának egy helyre; ez azonban Európában kivétel.

Amerikában valóban a táviradavezeték napjában háromszor kizárólag a meteorológiai táviratoknak hagyják bizonyos ideig rendelkezésére és a leolvasás után egy óra múlva együtt vannak az Egyesült-Államok összes időjárás táviratai a washingtoni központban. Európában azonban a

sok állam között hasonló megegyezést létrehozni, a lehetetlenséggel határos. Mind-össze annyit lehet tenni a prognózis megbízhatóságának az emelésére, hogy a központok még egy közbeeső terminusadatot kapnak a szomszédos országokból, hogy a prognózis kiadása előtt esetleg hirtelenlül jelentkező változásra jókor figyelmeztessenek.

A prognózis gyors és általános terjesztéséről az Egyesült-Államok már 20 év előtt bázulatos módon gondoskodtak. Magyarországon is 1892-ben behozták a prognózisok távirati uton való terjesztését, olyképen, hogy a budapesti tözde körözvénytáviratához hozzacsatoltatik a prognózisnak a szövege. Ezen szöveg a kora délutáni órákban körülbelül 370 helyen kerül a nyilvánosságra, amennyiben az illető táviradivaltalon erre a célra szolgáló táblán kifüggesztik. Minden táblához hozzátartozik 34 lemez, amelyen rajta vannak azok a felírások, melyek a prognózis szövegét teszik. Ha pol. a prognózis így szól: szeles, borús, eső, hűvös, akkor az ezen szövegnek megfelelő 4 lemez lesz kifüggesztve.

A meteorológiai intézet naponta kiad ugyan 2 jelentést, az egyiket a hazai, a másikat az európai időjárásról, térképes és táblázatos kimutatással és időprognózissal. A fővárosban kézbesítve, egyes hivatalok, napilapok és előfizetők már délután 4 órákor kéz-z veszik a jelentést és így elég korán tudják meg a prognózist, melyet általában a telefonhírmondó is közül előfizetőivel. A postán szétküldve azonban a jelentés többnyire csak másnap érkezik rendeltetési helyére, amikor a prognózis érvényességi tartama jórészt már lejárt.

A hírlapok utján is csak későn jut a prognózis a nagyközönség tudomására. A fővárosi esti lapokban még idejében kerül nyilvánosságra, sőt a fővárosi reggeli lapokban sem veszi el teljesen aktualitását, de mire a fővárosi lap a vidéki olvasó kezébe kerül, rendszerint már elmúlt azon idő, amelyre a prognózis vonatkozott és ily

harcias temperamentum érezhető ki. Ilyen külső kvalitások, teljes mértékben predestinálják a béke akció vezetésére.

Az estély természetesen bő alkalmat nyújtott a szemlélődőnek arra, hogy érdekes megfigyeléseket tegyen, abba a világba, amelyben nekünk — a nép egyszerű gyermekeinek nem sok alkalmunk van. Legfeljebb ilyenkor, mikor egy tömegben valamelyes eszmét képviselünk. Mert egyenként és egyenként nem tulságosan szimpatikus részei, részecskéi vagyunk a sajónak, de így nagy tömegben — mint azt mondani szokás — a saját nagy hatalom és mi annak a katonái. Nos, egyenként természetesen Körbernek — kinek a vendégei voltak — nincs semmi köze hozzánk és nekünk nincs hozzá, de a tömeg az szívesen látott vendége és szép szavak ejtődtek ajkáról — a vendéglátás közben is — a saját embereiről.

Érdekes körülben — és sok szó esett róla — hogy Körber a bécsi újságírók feleségeit nem hívta meg estélyére. A kongresszus tagok asszonyai közül csak a vidékiek kaptak meghívót. Nagyon természetes, hogy a bécsi újságírók feleségei között most nagy a forrongás és sok helyen bizonyára a családi béke pillanatnyi megromlására vezet ez a tény.

Körber anyja természetesen szintén nem volt látható. Erről is esett egy pár szó. Mi polgárok ugyanis, közönséges észjárásunkkal egy gondolkodunk, hogy ahova asszonyokat hívnak meg, ott a háziasszony fogadja őket. A miniszterelnök édes anyjának lakosztálya el volt zárva, mikor a terméket végig néztük, egyszerre csak egy elzáró ajtóra bukkantunk és az egyik sárga-fekete rozettás szolga megmagyarázta, hogy az a háziasszony lakosztálya.

Körber dolgozószobájában keresztül vezetett az út a buffet-hez. Nincs abban a szobában semmi rendkívüli. Az íróasztal egyszerű; legfeljebb azok a borítékok tűntek fel, melyekre gyönyörű betűkkel voltak reányomtatva: A felsőcsászárság és királynak....

Érdekes volt a szolgák csereüzlete, a melyet a vendéglátás közben folytattak. A frissítőket hordó, szívesen szolgált egy pohárral — egy szivarért — dohánykezelő kollégájának; a likőrhordó hasonló üzletet költött ott a helyszínen a nagy tumultusban. Mindebből pedig azt következtethetjük, hogy még itt is van valamelyes rend a konyhában, a mely nem biztosít szabad kezet a szolgaszemélyzetnek. Legfeljebb abból van mindegyiknek bővebb, ki mit kezel, ki miről gondoskodik.

A vendég-asszonyoknak azért igaz gyönyörűségük tellett az érdekes képből, mely ott rajzott körülöttük. Kissé egyhangú volt ugyan a tömegtelen fekete frakk, melyet csak kicsi részben élénkített egy-egy virágos hölgy-toalett, egy bíbortörpös reverenda és egy-egy katonai uniformis. Mindkettőből különben alig egy-kettő volt látható. Inkább

Nem lennének igazságosak, hogy ha a prognózist a használatos kifejezések határozatlansága miatt, boncoló és alá vesszük és annak hallatára csalódottan felkiáltjuk, hogy ezután sem tudjuk pontosan, milyen lesz az idő előrelátásán vagy Ruszkiában! Am próbáljuk meg egyszer-mászor a már elmúlt időjárás híven szavakba foglalni és bizony néha nehéznek találjuk egyetlenegy napnak az időjárását is teljes szabotossággal jellemezni, oly sokféle az; hát hányzorta nehezebb megvalósítani azokat a szavakat, a melyeket a holnapi időjárás minden árnyalatát kifejezhetnének? Tagadhatatlan, hogy ily kifejezés, mint helyenként csapadék vagy helyenként zivatarok a mezőgazdák részéről a prognózis használatosságát csökkentik, de ebbe bele kell nyugodnunk, mert tapasztalás szerint a csapadék vagy a zivatar sokszor lokális természetű jelenség, melyet a prognózis általánosságban jelezhet csak.

Az értelmes gazda ily határozatlan esetekben az általános jellegű prognózist igyekszik egybevetheti a lakó helyén tett saját tapasztalataival.

Az eső lehetősége a prognózisban jelezve lévén, az már figyelmeztetés számba megy és egy jó aneroíd és poliméter ily esetekben hasznos segédeszköz a helyi prognózis számára.

Mindenesetre kíváncsok, hogy a meteorológiai ismeretek szélesebb körben terjedjenek, kivált, hogy a gyakorlati meteorológia gazdálkodókban nagyobb érdeklődésre találjon.

Ha a gazdasági tanintézetekben az idő-prognózis elemeit tanítanák, oda juttatnák, hogy a lapokban közölt időjárás táblázatból mindenki szerkeszthetne magának szinoptikus térképet és önállóan is csinálhatna prognózist.

Megismerkedne a jelenlegi prognózisnak foghatóságával, de megbeszélte előnyeit is, a mely utóbbiakat sikeresen a maga hasznára fordíthatná.

a nagy zaj, a különböző nyelvek össze-visszasága volt az, a mi különösebb érdekeséget kölcsönözött az ennalólókéri harcoló tömegnek.

A kongresszusi helyiség ma is élénk és mozgalmas. Ma d. u. a Burgszínház látja vendégül a kongresszus tagjait, este pedig Goluchowsky Agencor ad estélyt, mely előreláthatólag hű másolata lesz Körber estélyének. A bizottsági irodában ma nagy a tolongás, mert most adják ki a kirándulásokra szóló jegyeket. Holnapután délelőtt befejezik a tanácskozásiakat és délután már viszi a különvonat a kongresszusi tagokat a Wachanra, hogy azután este visszatérve Bécsbe, másnap reggel végleg elhagyják a császárvárost és elrobogjunk Semmeringre és onnan tovább Ischl-en át Salzburgba.

Ischlen még nagy ünnepek várnak a kongresszusra.

Összintén megvallva, azért már alig várom, hogy ismét magyar földön lehessenek. A német szó nem valami nagyon kedves a fülemnek: hiszen itt még többen beszélnek németül, mint p. o. Budapesten a Lipótvárosban.... Pedig ez igazán nagy szó.... A Schottenringen felfedeztem egy magyar vendéglőt, melynek tulajdonosa nem csekély bátorsággal ki merne írni itt Bécsben, hogy „Ungarisches Gasthaus”. Ez is valami és mindenesetre nem rossz üzleti fogás, mert a vendéglő teli van Bécsben lakó magyarokkal....

Herczeg Jenő.

Szeptember 15-től új előfizetést nyitottunk az „JUSZÁG”-ra.

szept. 15-től okt. 15-ig	2 korona.
Negyedévre	6 korona.
Félévre	12 korona.

Kérjük azokat a t. c. vidéki előfizetőket, kiknek előfizetése lejárt, hogy az „JUSZÁG” megrendelését minél előbb megújítani szíveskedjenek.

UJDONSÁGOK.

Révai Károly.

A Kovács Sámuel-féle ballada-pályázat eredménye.

Kolozsvár, szept. 16.

Nemrég hírt adtunk róla, hogy az Erdélyi Múzeum-Egylet Kovács Sámuel-féle ballada-pályázatán a jutalmat Révai Károly „Rákóczi” című történelmi tárgyú költeménye nyerte el. Révai Károly lapunk hasábjain leírt versével a nyilvánosság elé, azóta igen szép siker koronázta munkásságát. Az elismerés babérjai között a legszebb helyet bizonyára az a kitüntetés foglalja el, melyben most az Erdélyi Múzeum-Egylet részesítette kedves munkatársunkat: Révai Károlyt.

Az egyet hivatalos lapja: az „Erdélyi Múzeum” most teszi közzé a pályázat eredményét.

A beérkezett pályaművek megbírálására az egyet igazgató választmányára dr. Versényi György, dr. Csengeri János és Éjszaki Károlyt, a bölcsészeti, nyelv- és történet-tudományi szakosztály tagjait kérte fel.

A bírálók a következő jelentésben számolnak be a pályázat eredményéről:

Jelentés a Kovács Sámuel-féle ballada-pályázatáról.

Alólirottak f. hó 21-én keletkezett megbeszélést vettünk, hogy a Kovács Sámuel-féle balladapályázatról vélemények jelentést terjesztünk az Erdélyi Múzeum-Egylet t. igazgató-választmányához.

Jelentésünket van szerencsénk a következőkben megtenni:

Átvettünk 8 pályaművet: 1. Bánfi Dénes. Jellege: A becsület sokszor a hajlatban arat győzelmet. 2. Zord idő. Jellege: Jón parancsa Szolimán szultánnak, Parancsolja Verbőczy Istvánnak: Te fogsz lenni az ország bírója. (Arany). 3. Emlékek a multból. (Jellege nélkül). 4. A nicomédiai lakoma. Jellege: Ősi harmat után, Nagy hegyeknek ormán. 5. Nápolyi Johanna. Jellege: A bünt előbb-utóbb méltó büntetés sújtja. 6. Nápolyi Johanna. Jellege: Szerelm nélkül nehéz a korona. 7. Perényi. Jellege: Hős vértől pirosult gyászter. 8. Rákóczi. Jellege: Si Deus pronobis, quis contra nos?

Az 5. első számú figurelemre sem méltó gyenge kísérletezés. A 6. számú hosszadalmas krónika elbeszélés, szónokias tirádák. De írja legalább tud verselni.

A 7-ik és a 8-ik azonban irodalmi színvonalon álló munka. Perényi balladái, rövidebb. De Rákóczi költői értékeiből. Melegség, közéletesség, erős, jóleső hazafias érzés vonul végig rajta. Szép nyelven, simán folyó sorokban, zengő rímekben cseng végig. Az egész hangulatos lírában olvad fel.

A pályázati hirdetés a magyar történelemből vett tárgyú balladát, vagy azzal rokon kisebb magyar történelmi költői elbeszélést kíván. Így a Rákóczi c. költői elbeszélés megfelel a feltételnek s költőileg társánál becsesebb. Ezért azt ajánljuk, hogy írójának a díjat kiadja méltóztatassá.

Kolozsvár, 1904. évi május hó 30.

Dr. Versényi György.

Ambár a Rákóczi c. költői elbeszélésnek inkább csak a verselése és egyes részeinek költői szépségei érdemelnek figyelmet és elismerést, mint az egész költemény, (mert szerkezete szétfolyó, az egész nem kerek-egész, hanem összefüggésből kikapott történelmi jelenet, hogy ne mondjam: krónika), mégis egészben véve hozzájárulok dr. Versényi György bírálat-társam véleményéhez és ajánlom, hogy a Rákóczi c. költői elbeszélésnek, mint társai közt viszonylag legjobbnak és egészben véve irodalmi színvonalon álló költeménynek adta ki a díjat.

A pályázatra benyújtott művek bírálatában dr. Versényi és dr. Csengeri bírálat-társam azonos határozathoz csatlakozom s a díjat a „Rákóczi” írója részére ajánlom kiadandónak.

Sztána, 1904. június 13.

Dr. Csengeri János.

A pályázatra benyújtott művek bírálatában dr. Versényi és dr. Csengeri bírálat-társam azonos határozathoz csatlakozom s a díjat a „Rákóczi” írója részére ajánlom kiadandónak.

Sztána, 1904. június 13.

Éjszaki Károly.

Az Erdélyi Múzeum-Egylet igazgató választmányára a jelentés alapján a „Rákóczi” című költői elbeszélésnek, mint „költőileg értékesebbnek”, társai közt viszonylag legjobbnak és egészben véve irodalmi színvonalon álló költeménynek adta ki a díjat.

A jelölés levélből Révai Károly neve tűnt ki.

A pályanyertes költeményt a szerző engedélye alapján lapunk holnapi számában közölni fogjuk.

Tanfolyam a román tanítógyűlésen.

Toszt a hazafiatlanságról.

— Saját tudósítónktól. —

Kolozsvár, szept. 15.

A karánsebesi görögkeleti román egyházmegyehez tartozó görög keleti felekezeti tanítók tegnap Fehértemplomban tartották nagygyűlésüket. A gyűlésen a világios román tanítógyűlés példájára, állást foglaltak a népoktatási reform ellen. Ebben nincs semmi új és szokatlan. A dolognak azonban más az érdekessége. A hazafiatlan határozatot Sebesztha Károly temesmegyei tanfolyamgyűlés jelenlétében hozták, aki részt vett a román tanítógyűlés két napos tanácskozásán s aki teljesen fölélegesen találta, hogy a román politikai határozatot hozták, valamelyes módon a tiltakozásnak, vagy indignációjának kifejezést adjon. Sőt a tanítógyűlést követő banketten a tanfolyamgyűlés elismerését fejezte ki a „hazafias” tendencián, a melyet tapasztalnia alkalmá volt.

A múltán megtörtént keltől dologról Temesvárról a következőket jelentik:

A karánsebesi román egyházmegyéhez tartozó görög keleti román tanítók vasárnap és hétfőn tartották Linthea tanító elnökségével Fehértemplomban az évi nagygyűlést. A gyűlésen részt vett Sebesztha Károly, Temesvármegye tanfolyamgyűlése.

A gyűlés jobbára pedagógiai kérdésekkel foglalkozott, egy pont kivételével. A tanítógyűlésen ugyanis szóba hozták a közoktatásiügyi miniszter által készített népoktatási reform-tervezetet. A román tanítók gyűlése üdvözölte Popea János karánsebesi román püspököt s bizalmat szavazott neki azokról a lépésekről, a melyeket a tanügyi és erkölcsi szempontból egyaránt elítélendő népoktatási reformjavaslattal ellen, a többi román püspökökkel egyetemesen tett.

A gyűlést társas ebéd követte, a melyen részt vett Rosu, Fehértemplom város polgármestere és Sebesztha Károly tanfolyamgyűlés. A társasébreden a tanfolyamgyűlés pohárköszöntőt tartott, a melyen elismerését fejezte ki a hazafias szellem fölött, a melyet a tanítógyűlésen tapasztalt. Sok tekintetben megváltozott nézetekkel tért onnét vissza s ha a román felekezeti tanítók az ő kerületében ezental ily gyűléseket tartani fognak, ő ezt a maga részéről elő fogja segíteni.

A tanfolyamgyűlés viselkedését a fehértemplomi magyarság körében helytelenített. Kifogásolták, hogy a tanfolyamgyűlés egyáltalán részt vett a tanítógyűlésen, holott annak alig lehetett célja; ha már ott volt, távoznia kellett volna, a mikor a román tanítók a politikaiálba fogtak s állást foglaltak Berzevicsnek a magyarosítást terjesztő javaslatá ellen; s végül legkevésbé volt illő, hogy ilyen, nemzetiségi cselekedetet magában foglaló gyűlés után, pohárköszöntőben hazafiasoknak deklarálni a román tanítókat.

Magyargyűlölő orviamadó.

Kolozsvár, szept. 15.

Érdekes és egyben felháborító eset történt a temesmegyei Iktár községben. Egy elvetemedett ember, miután megfenyegetett mindenkit, hogy elteszi az iktári magyarokat láb alól, éjszaka belélt egy haragosának az ablakon.

A golyó súlyos sebet ejtett a célba-vett áldozaton, a kit a temesvári közközházban ápolnak. — Az orviamadó tagadja ugyan tetteit, de a tanuk mind ellene vallanak és alibit sem tud igazolni. Az esetről jelentést tettek a temesvári királyi ügyészségnek is.

Részletes tudósításunk egyébként a következő: Gillingery György és Novák János iktári lakosok elmentek Klein Julia iktári korcsmájába és ott békésen időgáltak. — Györgyevics Tamás ugyancsak iktári lakos hozzájuk szegődött és kínálta őket pálinkával, amit azonban Gillingery és Novák utasított vissza: — Nem iszom olyan italból, amit nem én fizetek.

— Nem iszom olyan italból, amit nem én fizetek.

Állítólag ez volt az összekoccanás oka. A feleséds folyamán aztán Györgyevics Tamás kijelentette:

— Elteszem ma a magyarokat láb alól!

Fenyegetését aztán úgy váltotta be, hogy mikor Gillingery és Novák eltávoztak a korcsmából, utánuk lopódzott és megleszte, amint Gillingery György hazament. — Odaült az ablak alá és mikor áldozata lefektüdni készült, célba vette és belélt az ablakon. A golyó Gillingert jobb lapockacacsontján találta és megsértette a tüdőt is.

Értésítették az esetről a csendőrséget, a súlyosan sebesültöt pedig elhívták Sillmann Adolf dr. nagytapoloveci orvost, aki rögtön intézkedett, hogy Gillingert életveszélyes sebével szállítsák el a temesvári közközházba. A csendőrség megindította a nyomozást és bár Györgyevics tagadja tetteit, minden jel arra mutat, hogy ő volt az orviamadó.

A magyarokat fegyverrel kijelentéseit többen hallották, sőt az orviamadás napján többször bottal megtámadott az utcán köztük Gillingern két rokonát is, akiket szintén azzal fenyegetett, hogy menjenek a magyarok Iktárról Aranyágra, mert különben baj lesz.

A csendőrség előtt az orviamadás ideje alatt való holtétat igazolni nem tudta. Az esetről jelentést a temesvári kir. ügyészséghez s az eljárás a magyargyűlölő orviamadó ellen megindult.

E. K. E.

választmányi ülése.

Kolozsvár, szept. 16.

Tegnap tartotta az Erdélyi Kárpát Egyesület rendes havi választmányi ülését.

Jelen voltak:

Feilitzsch Arthur báró, Orbók Mór igazgató, Melitskó Frigyes, Schönberg Frigyes kereskedő, dr. Pataky Jenő, Pap Mihály ezredes, Dax Adolf főfelügyelő, Nemes Győző máv. hivatalnok, Holló Károly tanár, Deák Albert dr. ügyvéd, Kelemen Lajos tanár, Kuzitska Béla dr., Tanács József e. lenőr, Merza Gyula főpénztáros és Kovács Géza titkár. Elnököt Feilitzsch Artur báró, előadott Kovács Géza, jegyzett Kelemen Lajos.

Elnök megnyitván az ülést jelenti, hogy Kossuthányi Ignác dr. a gyűlésen való meg nem jelenését kimentette. A mult ülés jegyzőkönyvét hitelesítették. Ezután Merza Gyula főpénztáros terjesztette elő a július és augusztus havi pénztár forgalmi kimutatását, a melyek szerint július hónapban a tiszta bevétel 553 k 55 fillér aug. hónapban pedig 1103 k 58 fillér volt. Szeptember hónapra áthoztak 658 k 97 fillér pénztár maradványt. Kovács Géza titkár ezután jelentést tett a központi irodának a nyári szünet alatt folytatott munkásságáról, illetőleg az egyesület 2 havi életéről.

A nyár folyamán számos kiránduló csapatot irányítottunk, több kirándulási tervet dolgoztunk ki. Különös gondot okozott a pénz nélkül utazó diák-turisták ügye. A muzeumot a nyár folyamán számos idegen látogatta. Az iskolai kirándulások utolsó csoportja a szilagy-csehi polgári iskola volt, a kik az unitárius gimnáziumban voltak elszállásolva. Megrendezték a 3 napos részben kirándulást, mely alkalommal átvették az egyesület hármaskörét. A turista körutakat Császár Gyula pártalan leleményességgel és ügyességgel készítette el. A kirándulás a legszebben sikerült. Lelátó készítették az egyesület kliséiről, felülvizsgálták a könyvtárt, minden egyes könyvre az egyesület bélyegét alkalmazták, egyezőval az egész könyvtárt újra rendezték. 3 tárlóban kiállították az E. K. E. hazipar cikk, mint gyűjteményét. A választói iparkiallítás az egyesület képviseltette magát, hogy Kolozsmegye háziparát tanulmányozhassák. Koppenhágában Schumacher dán tudós fardokozó egy magyar házipar-kiállítás felállításán. A washingtoni nemzetközi földrajzi kongresszusra az egyesület meghívott kapott, azonban a nagy távolság miatt képviselőt nem küldhettek. A tagdíj-behajtást szorgalmasan folytatták. Kinyomatták és szétküldték a brassói osztály zajzoni és bucseai kirándulásainak meghívóit.

A titkár jelentését jóváhagyólag vették tudomásul.

A folyó évi rendes évi közgyűlés megtartására kitűzték október hó 2. napját, megállapították az 1904. és 1905. évi költségvetést. Az 1904. évi költségvetés 15000 korona, az 1905. évi pedig 16350 korona egyenleggel irányoztatott elő. Fülhalmazást adtak az évi jelentés kinyomtatására. Ezután kandidáltak az új igazgató-választmányt, mely alkalommal megemlékeztek a titkár odaadó önzetlen működéséről, melyet évek hosszú során folytatott. — Wenzel Miksa bánffy-hunyadi főerdész beadványát a székelői vízszéhez rendezendő kirándulásokra vonatkozólag, Szováta furdőigazgatóságának kérésével együtt kiadták a turista osztályhoz véleményes jelentéssel együtt. A furdőigazgatóság ugyanis Szováta környékének turistáit feldolgozását kérte.

Bernáth E. Sándor ügyét, aki az EKE. nevét engedély nélkül reklám tábláján alkalmazta, áttették Deák Albert dr. ügyvéd jogtanácsoshoz.

Jelentést tett a titkár arról, hogy ma érkezik a budapesti tanítónőképző 44 nő-vendéke Kolozsvárra. Brassó, Tuzsád, Bálványosfurdő, Segesvár, Marosujvár volt a kirándulók célpontja. A kalauzolás és elszállásolás iránt való intézkedések megtörténtek.

Új tagok felvétele és több kisebb ügy elintézése után az ülés véget ért.

Építünk a vakok számára otthont!

Kolozsvár, szept. 15.

A következő felhívás közzétételére kértünk fel:

Hazánk 20.000 vakja közül mintegy 180 mint kiképzett vak iparos keresi mindennapi kenyerét. Szegények nap-nap után reggel 7-től este 7-ig a műhelyben szorgoskodnak, hogy megkeressék az élet-fenntartás első és legszükségesebb kellékét: a pénzt. Olyiknak felesége és családja is van s bizony-bizony roppant nagy közödményt kell kifizetnie, hogy betevő falat-jáért ne szoruljon másra. Nap-nap után van alkalom látni őket, minél inkább bámulom szorgalmukat és ügyességüket, annál mélyebben érzem szívenben, mi lesz ezekkel a szegény halandókkal, ha munkaképzetlenekké válnak. Vajon hol fogja lehajlani fejét annyi közödmény munkában telt év után, ha testi ereje felmondja a szolgálatot. Istentem, belsziomoru jövő elé nézhet, egy ilyen sors-sújtotta egyén. Mert annyit nem képes keresni, hogy későbbi éveiben esetleg megtakarított garasaitól meg tudjon élni.

Jegyezd meg szeretett embertársam, a vaknak testi ellátóképesége a szakadatlan munka iránt nem olyan szíves, mint a miénk. Neki szegénység már alájában meg van támadva egész konstrukciója épen fogyatékosságánál fogva.

S míg a mi gyermekeink látnak, futnak, hol ide, hol oda ficákolnak, tornáznak, korcsolyáznak, táncolnak, vívnak s többféleképpen erősítik vagy mondjuk előkészítik testüket az élet ezereszi bajai-jajával szemben, addig a szerencsétlen vak, ki a mi embertársunk és felebarátunk, mindebből ki van zárva, vagy ha alkalmá is volna: vakága oly akadályt képez, hogy mindezekből egyet is alig valószínű lehet.

Érthető tehát a vak testi erejének és ellentálló képességének aránytalanul csekélyebb volta az éppézzék emberével szemben.

Európa nyugati kulturális államaiban ezt már néhány évtized előtt a nemeskelet emberbarátok átértették s anyagi áldozatokat nem kímélve, gondoskodtak végnapjaik tisztességesebb lefolyásáról.

Nem légből kapott állítások ezek, meggyőződhetik a szíves olvasó, mikénti ápolásukról, ha felferkesi egyebek között a prágai Francisko Josefnumot, Párisban az elagott vakok házat és Bécsben a férfi és nő otthonokat.

Nálunk ilyen otthon, hol a munkából kidől vak, kit nagynehezen felnevelünk s mint önzetesen egyént kibocsátottunk az életbe, nyugalmat és pihenést találna öreg napjaira, ez ideig még nincs. Midőn ezen ügyben felelelem hozzátok eső szavamat, kiknek az anyagiakból az eléggendőnél több jutott, ne gondoljátok, hogy pénzsejtek hasznontalan célra fordítottak, melyet elérni 20.000 vak érdekében lezsebb kötelességünk: nemes és magasztos. El kell ismerünk, hogy hazánk közödménye a fogyatékosok, különösen pedig a vakok iránt meglehetősen szűkös viszonyok között, melyek a vakok részéről némi alanyiznában, olykor nevelés-tanítási célokra ezeket áldoz, a mire még mindig szükség van, de ne feledjék, hogy ezáltal csak félmondat végeztek, mert a vaknak öreg napjaiban nincs hová hajlani fejét s kénytelen lesz magát, emberi méltóságát annyira lealázó koldulásra adni.

Bizzunk, kedves vak munkásaink, a jó Isten segédelmében, ki minden nemes, szép és hasznos célért küzdőket meghallgatja s reméljük, hogy jó magyar hazánk polgárai meghallgatják kérve eső szavunkat s áldozatkészségükkel lehetővé teszik egy Budapestben felállítandó vakok otthonának létesítését.

E célra szánt nemes adományok a Kisbirtokosok Földhitel-intézete igazgatóságának küldendőek be (Budapest, V. Géza-u. 2. sz.), mely intézet szívesen fogadja a más cimen is begyűlt adományokat teljesen díjmentesen kezelni.

Budapest, 1904. szept. 3-án.

Herodesz Károly

a vakok bpesti kir. orsz. nevelő- és tanító-intézetének igazgató tanára.

— (Élet az egyetemen.) Tegnap délelőtt az e z e r n y o l c s z á d i k igazoló jegyet is beigtatták az egyetem questori hivatalában. Tehát már 1800 hallgatója van a kolozsvári egyetemnek. A bírás még egyre tart, a joghallgatók és filozoperek egyrésze még a gyakorlati élethez esztergeti a kardot, vagy izzad a borju alatt, ezek később iratkoznak be, úgy hogy a kétezeret ez idén bizonyára elérje egyetemünk hallgatóinak száma. Tegnapra a sok újdonsült jogász teljes számban megjelent a harmademeleti folyóson. Azt hitték, hogy megkeddők az előadás: ezért vonultak fel. Csak későre tudták meg, hogy bizony a héténem meg nem adnak elő a nagyságos és méltóságos professzorok. Ekkor aztán nagy örömmel esztergették hazafelé: aludni. Mert hát a fiatal jogász éjjel nem igen ér rá, hogy aludjék is. Az egyetem ünnepélyes megnyitása vasárnap délelőtt lesz. Apáthy prorektor ur leakaszja nyakából a fényes arany láncot, a dékán urak is leakaszják és mások teszik fel azokat.... egy évre. Akkor ismét tovább vándorolnak a láncok a velük járó hatalommal, tekintéllyel és jóvedelemmel együtt.

— (Kossuth Lajos emlékünnepe)

A kolozsvári Kossuth Lajos asztaltársaság vasárnap e hó 18-án Kossuth Lajos születésének 102-ik évfordulóján ünnepélyes

összejevetelt tart a New-York szálló éttermében. Az ülés programját még nem alaptították meg teljesen. Az estélyre külön meghívót nem adnak ki, hanem ez uton hívják meg Kolozsvár város hazafias közönségét.

— (Jókai emlékezete.) Az Erdélyi Irodalmi Társaság — mint már említettük — e hó 18-án (vasárnap) Jókai Mór emlékeztető ünnepi ülést tart. Az ülés műsorában, mint értesültünk, változás állott be, a mennyiben H e g y e s i Vilmos felolvasása elmaradt és helyette H o r y Vilmos olvas fel, »Jókai családi körében« címen.

— (Kórház vizsgálata.) Marosvásárhelyről írják: Dr. Raich Gyula belügyminiszteri tanácsos, országos közegészségügyi felügyelő, dr. Toth Lajos miniszteri osztálytanácsos és dr. Szabó Dénes udvari tanácsos, kolozsvári egyetemi tanár, megvizsgálta tegnapelőtti az itteni állami kórházat. Mindent a legnagyobb rendben találtak. Innen Dicsőszentmártonba utaztak az ottani kórház megvizsgálására.

— (Mária kilenced.) A helybeli Minorita templomban (Deák Ferenc utca) rendezett Mária kilenced VI-ik litániája szombat, e hó 17-ikén este 6 órakor lesz megtartva, melyen a szent beszédet dr. Hirschler József szemináriumi igazgató fogja mondani.

— (Esküdtársi tárgyalás.) Az oláh újér alkalmával Toderits György, Juon fia lóháton csendesen haladt Kalotaszék király felé. A falu határában hét ember megámadta, lezuhant lováról és alaposan elvertek. Toderits György félholtan maradt az uton míg támadói beszédtak a faluba. Később mikor magához tért, visszaemlékezett, hogy heten voltak az utónálók, de csak kettőre ismert rá: Radák Nikulájra és Szurcs Lika. Toderits György szülei, kiknek a fia elpanaszolta sorsát, hogy beszélt álljanak fiuk megcsúszásáért, megámadtak a két legényre. Később segítségére érkeztek a többi legények is s csakhamar véres verekezés keletkezett. Verekezés közben Szurcs Lika fejét rántott elő s Toderits Juonra oly erős csapást mért hogy a szívecséren emper pár napi szenvedés után meghalt. A vérekezők: Szurcs Lika és társai halálát okozó súlyos testi sértéssel vádolva állottak tegnap a kolozsvári kir. törvényszék, mint esküdtársak előtt. Az esküdtársak így alakult meg: Először báró Szentkrisztóf Zsigmond kiriai bíró, törvényszéki elnök. Szavazó bírák: dr. Issekutz Gyula és Csizsér Károly. A vádat előadta dr. Dörgő Gábor ügyész képviselte. A védelmet dr. Nagy Mór és Fenyő Béla látják el. Tolmácsként dr. Tauber Farkas szerepel. Rendes esküdtek: Kiszeley Kálmán, dr. Vályi Gábor, Fehér Gyula, dr. Váradi Aurél, Heves Ignác, Markó Róbert, dr. Lőte József, Módi Elek, Venczel Miksa, dr. Rigler Gusztáv, dr. Szentkirályi Akos, Csermák Gyula; pótesküdtök: Fikser Lajos és Schaffer András. Délelőtt a vádlottakat hallgatták ki. A delután tárgyaláson a bizonyítási eljárásra került a sor. A két fő vádlott: Szurcs Lika és Radák Nikuláj konokul tagadtak. A tanúk azonban terhelő vallomást tettek. Az orvosi szakértői véleménye szerint Toderits Juon sebé nem volt életveszélyes, kellő kezeléssel mellett felgyógyult volna. Azután a kérdések megszövegezésére került a sor. A perbeszédre és az ítélet meghozatalára ma kerül a sor.

— (A katonák érkezése.) A fardalmas gyakorlatozásokból katonáink utban vannak hazafelé. A honvédek ma reggel indultak el Tordáról s holnap fognak megérkezni. A 62-esek és 51-esek szintén jönnek s holnap ők is itthon lesznek. A leszerelések nyomában megtörténnek s azután jól megszolgált nyugalmat élveznek, de csak kevés ideig, mert itt van október s kezdődik a regruták bevonulása, mi szintén ad egy kis munkát.

— (Magyar képviselők Amerikában.) New-Yorkból jelentik: E hó ötödikén folyt le a Grand Central Palacéban az Amerikába érkezett magyar vendégek tiszteletére rendezett fényes ünnepség az amerikai magyarok lelkes részvétele mellett. Ez alkalomból New-Yorknak ezt a legszebb palotáját gyönyörűen felbogarodták magyar és amerikai zászlókkal. Agoston Gábor szép beszédben üdvözölte a magyar képviselőket. Kovács Kálmán lelkész tolmácsolta az amerikai magyarok érzelmeit a magyar haza iránt: majd Blau Vilmos az amerikai magyar republikánus klub elnöke hangszólta szép beszédében, hogy az amerikai magyar származású honpolgárok ma is lelkesednek Magyarországiért. Gróf Apponyi Albert angol nyelven kezdte beszédét, köszönetet mondva a fényes fogadtatásért. Majd magyarul folytatva örömet fejezte ki, hogy megismerhette azt a földet, ahol ötven év előtt oly lelkes és oly nagy vendégszeretettel fogadták Kossuth Lajost. Barabás Béla és Hock János nagy tetszéssel fogadott beszédében fejezték, hogy a magyar hazafias és az amerikai honpolgárság összeférnek. Még több felszólalás után az ünnepély Agoston Gábor elnök lelkes hangú beszédre zárult.

Itt említjük meg, hogy Barabás Béla országgyűlési képviselő lapunk szerkesztőségének képes lapon a következő üdvözlést küldte Amerikából.

»Üdvözlét Amerikából a szabadság hazájából!

Barabás Béla.

— (Tanügyi hírek.) A közokt. miniszter báró Haugwitz Amália, okl. tanítónő kinevezte a kiskapusi állami iskolához r. tanítónőnek, Bokor Ilona, körösfeői és Szatmaringer Hedvig kalotaszéki áll. iskolai h.

tanítónőket ugyanazon iskolához r. tanítónőnek. — Bácsy Frigyes, állami népiszkolai tanítót áthelyezte az apahidai —, Rácz József, egeresi áll. tanítót a majosházai áll. iskolához; Varga Zsigmond szavai és Jákó Dénes halmágyi áll. iskolai tanítókat pedig kölcsönösen. — Versényi Boriska györgyfalvi és Nagy Anna b-hunyadi áll. isk. tanítónőknél, betegségek okán 3-3 havi szabadságot engedélyeztek; előbbi Nyrádi Erzsébet, utóbbi Perédi Erzsébet okl. tanítónők helyettesítik.

— (Rövid hírek.) Letartóztatott leánykereskedő. Egy vidéki mulatóhely tulajdonosját letartóztatta tegnap a vasúti rendőrség, mivel két leányt hamis úriúgy alatt a déli sz. vonattal elakart szállítani. — Megették a farkasok. A Laposnyáa, a libánfalvi határ havasán a múlt szombat délután a farkasok szétmargoltak egy Ferenc nevű öreg fagyót. Csak a csizmáját s a fél lábát a bokáig találták meg másnap. — A harag vége. Kisaki János, dédai legény régóta neheztelt valamiért Dán Sándor szolgaleányra. Tegnapelőtti este elment a Dán gazdája udvarára, hogy szajmóljon haragossal. Számadásánál egy vasvillát használt, melyet úgy helyben hagyta ellenfelét, hogy annak életéhez alig van remény.

— (A féltékeny szerelmes bosszúja.) Véres szerelmi dráma játszódott le tegnapelőtti Marosvásárhelyen. Molár Imre odavalló iparoslegény — mint onnan írják — régóta szerelmi viszonyt folytatott Fülöp Mari hajadonnal. A leány is viszonzta a legény szerelmét elege. Később azonban féltékeny természete miatt elhidegült tőle. A legényt ez még féltékenyebbé tette. — Többször meg is fenyegette a leányt, hogy elpusztítja. Tegnapelőtti éjszaka 12 órakor beállított a száraz vém-hoz, hol a leány lakik s ott revolverrel kétszer rálőtt Fülöp Marira. Az első lövés a leány ruháját találta, melytől az tüzet fogott, a második öv. Nagy domokosné tenyerét furta keresztül. A revolveres szerelmezt a rendőrség letartóztatta.

— (Rejtélyes gyilkosság.) Titokzatos gyilkosság ügyében folytat nyomozást — amint tudósítottuk írja — a buttyini csendőrség. Tegnapelőtti vásár volt Buttyinban. Ma reggel a község határában levő Vale mare nevű völgyben meggyilkoltak találtak egy fazekast, aki a vásárról a Kujed felé vezet őrszáguton hazament. Feje baltával szét volt hasítva; egyik lóva hiányzott a kocszi elől. Pénze nem volt nála, amiből kétségtelenül arra lehet következtetni, hogy rablógyilkosságnak lett az áldozata. Hogy ki a meggyilkolt, még nem tudják, valószínűnek tartják, hogy a bihar megyei Vaskóhról való volt. A tetteseket a csendőrség nyomozza. A gyilkosság annál titokzatosabb, mert a bűntett az őrszáguton, alig ötven lépésre a falutól az úgynevezett Vörös kocsma-majort közelében történt, anélkül, hogy valaki észrevette volna. A meggyilkolt holttette a kocsin hevert, a melyből a lovat kifogták.

— (Csinos emeleti utcai lakás.) Két szoba és konyhával (Gargon-lakásnak is igen alkalmas) Deák Ferenc-utca 12. sz. alatt, október 1-től kezdve kiadó. Tudakozni lehet az Ujság kiadóhivatalánál. — Telefon 204. sz.

— (Uzlethelyiség.) Kolozsvárt, Deák Ferenc-utca 12. sz. a bolti helyiség, melyben több, mint husz év óta ruhakereskedő-üzlet van, okt. 1-től kezdve több évre kiadó. — Értékezhetni az Ujság kiadóhivatalánál.

x Orvos-szigorló nőül veszi azon keresztény leányt vagy fiatal özvegyet, ki öt tanulmányainak befejezéséhez segélyezi. Levelek „Szigorló orvos” jelgel alatt a kiadóhivatalba kéretnek. Titoktartás. 1-3.

x Egy okl. tanítónő ajánlkozik elemi iskolai gyermekek magántanítására. Reflektálók kéretnek címüket tudatni e lap kiadóhivatalánál.

x Egy teljesen jó karban levő alig használt fűrdő-kádeladó. Cim a kiadóhivatalban.

NYÁRI SZÍNHÁZ.

Kolozsvár, pénteken, szept. 16-án:

A hét Slésinger

Énekes bohózat táncokkal, 5 képpen.

Kezdeté 7-kor, vége fél 10 kor.

Holnap, szombaton, szept. 17-én:

Serge Panin.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor:

Péntek: A hét Slésinger.

Szombat: Új betanulással:

Serge Panin.

Vasárnap: A cigány.

A téli évad programja.

A színház bérlet-hirdetése.

Kolozsvár, szept. 15.

Az október hó 1-én kezdődő őszi-téli időszakra szóló bérlet-hirdetést ma bocsátotta ki a Nemzeti Színház igazgatósága. Minthogy Megyeri igazgatónak a belügyminiszteriummal kötött szerződése a jövő év április hó 1-én lejár, a színház évad-bérlete is ehez képest ezután csak a t h ó n a p r a terjed.

A bérlet-hirdetést így hangzik:

A Nemzeti Színház igazgatósága az 1904-1905. évi őszi-téli időszakban lejátszandó 158 előadásra bérletet nyit.

Ezen bérlet folyó évi október hó 1-én kezdődik és tart az 1905-ik év március havának azon napjáig, melyen a 158 bérlet-szám lejár. A 6 havi kötelezettséggel járó bérlet árai:

Helyek	158 bérleti előadásra	havi rszletekben	
		egész bérlet	fél bérlet
Közép páholy	1152 K.	192 K.	96 K.
Alsó páholy	960 K.	160 K.	80 K.
Felső páholy	648 K.	108 K.	54 K.

A bérlet mindig havonként előre fizetendő.

Bérelni csak az egész időszakra, azaz 6 hónapra lehet. A bérlet folyamán később jelentkezők is az egész időszakra járó bérlet összegét fizetik. Kérjük azon t. bérletket, kik az elmúlt bérletben páholyt tartottak, méltóztatásnak biztosított jogukat érvényesítve, bérletük megújítását e hó 18-tól 26-ig annyiál inkább bejelenteni, mert azonutal az ujonnan jelentkező t. bérletnek is rendelkezésre bocsátjuk az összes páholyokat. — Bérelni lehet folyó hó 18-tól október hó 1-ig, naponként délelőtt 10-től 12-ig a Nemzeti Színház főpénztári irodájában. Színlapra előfizetni lehet egész időszakra 2 koronáért a jegy-pénztárnál vagy a színlap kihirdetésénél a Nemzeti Színház bérletjegyével ellátott nyugta ellenében. Kolozsvárt, 1904 szeptember hó 15-én.

Az igazgatóság.

A bérlet-hirdetést megjelenésével egyidejűleg az alábbiakban közli velünk a színház vezetősége, az őszi-téli évad programját: A hat hónapra terjedő szezon alatt 23 ujdonság fog színe kerülni. A részben már beszerzett, részben tervbe vett ujdonságok a következők:

Eredeti színművek: Jókai: A löcséi fehér asszony. Herczeg Ferenc: Byzanc — és egy a Vigaszínház számára írt, még cím nélküli bohózat. Szécsi Ferenc: Utazás az özevesség felé. Szemere György: A raskai nagyszony. Berzók Árpád: Miniszterválság. Bródi Sándor: Rádás kisasszony. Kazinczy Antal: Tetemre hívás. Malonyai Dező: Előre haragok. Tompa Kálmán: A másik.

Külföldi színművek: Emile Rostand: Napkeleti királykisasszony és Cyrano de Bergerac. Jerome: Miss Hobbs és vén leányok. (Quality Street.) Pierre Véber: Kis pajás. Gorkij: Kisvárosiak. Csehov: A medve.

Eredeti énekes ujdonságok: Huszka: Még cím nélküli új operettje. Tarnai Alajos és Kern Aurél operettje: Kis katonák.

Külföldi énekes ujdonságok: Mülöcker: Apajune, a vízi tündér. Straus: A királyné csipkekedője. Varney: Bébé hercegnő. Viktor Leon: Jókai elbeszéléseiből írt operettje: A mameluk.

A zenei ujdonságok koronája és egy-szersmind az évad zenei eseménye Csajkavszkinak, az oroszok nagy zene-költőjének. »Anyegin Eugén« című remek operája lesz.

A tervbe vett ujdonságok mellett a régi kitűnő darabok egész sorozata van fölelevenítésre előkészítve. Viszont, ha a szezon folyamán még eddig ismeretlen ujdonságok kerülnek színe sikerrel, az igazgatóság más, kevesebb sikerű ujdonságok elhagyásával fogja azokat beszerezni és színe hozni.

* A Tavasz nem új már nekünk, de a mi közönségünk még most sem tud betelni vele. A Strauss fűlbemászó muzikáját úgy, hogy Stephanidesz, a »Bakter« nagynevű szerzője dirigálja s úgy, hogy Károlyi Leona áttáncolja és átfűtyli — mindig kedves és mindig új marad. Hát mikor a sikkes, bájos, magas Tibor Lóra csillogó mosolygásaival bevonult, még virágzóbb lett a »Tavasz«, még fűtyösebb a muzsika. A közönség nem tudott betelni a gyönyörű zeneszámokkal, folytonosan tapsolt és ismételt. Szóval még sok tavaszt megérhet a »Tavasz« nálunk.

* Serge Panin-ra, Ohnet György nagyhatású színművére már elkészült a szemlézet. A szombaton színe kerülő színmű főszereplői Tótvölgyi Margit, Laczkó Aranka, Gál Janka, Szakács, Tompa, Szegő és Mószáros lesznek.

* A drámai műsor jövő héten Csiky Gergely »Anna« című drámáján kívüli ismét két rég nem adott kitűnő darabbal fog gazdagodni. Ezek Jókai »Dózsa György« című történelmi drámája és Dumas »A bagdadi hercegnő« című színműve.

* Tompa Kálmán dramolettje. Megyeri igazgató elfogadta előadásra Tompa Kálmán »A másik« című 1 felvonásos dramolettjét, mely október hó folyamán fog bemutatásra kerülni.

IRODALOM.

(.) Magyar Regényírók. Ily címmel a Franklin-Társulat kiadásában nagyszabású irodalmi vállalat indul meg e hó folyamán, a mely hatvan díszes kötetben, a magyar regény- és elbeszélő irodalom legkiválóbb alkotásait foglalja egybe, a múlt század kezdetétől napjainkig a magyar festőművészek legjobbjainak mintegy ezer eredeti illusztrációjával. A hatalmas vállalat, a melyet Mikszáth Kálmán szerkeszt és ő lát el nagyrészt élet- és jellemrajzi bevezető-ekkel, a lapunk mai számának hirdetési részben megjelent prospektus részletesen ismerteti, a melyre e helyütt külön is felhívjuk olvasóink figyelmét.

Táviratok

Uralkodók találkozása.

Budapest, szept. 15.

Pétervárról jelentik, hogy Vilmos császár legközelebb találkozni fog a cárral. A találkozón Ferencz József király is részt akart venni, de orvosi tanácsra le kellett mondania e szándékáról, gyöngye egészségi állapota miatt.

Szeged a magyar nyelvért.

Szeged, szept. 15.

A mai városi közgyűlésen előterjesztették Debrecen átiratát a galaci ügyben. Az átirathoz a közgyűlés egyhangulag hozzájárult és elhatározta, hogy hasonló szellemi felirásban foglal állást a magyar nyelv érvényesítése mellett.

A japán-orosz háború.

Legújabb hírek.

Budapest, szept. 15.

A harctéren minden csendes. — Újabb ütközetekről alig érkeznek hírek.

Londoni jelentés szerint Kuro-patkin is megállapodott s egyelőre nem folytatja tovább a visszavonulást.

A japánok mivel sincsenek előnyben az orosz csapatok felett. Tokióban nagy meglepetéssel tekintenek az angol hangulat megváltoztatása elé. Azt hiszik, hogy Angliának Japán iránt érzett szimpáthiája megváltozását az a ki-eslyülés okozza, melylyel Japánban az orosz hadseregről nyilatkoznak.

A »Vörös kereszt« egylet képviselői jelentést tettek a japánok kegyetlenkedése miatt. A jelentés szerint a japánok a Vörös-keresztet lőbogaróval ellátott helyeket sem kimélik. Az egyesület tagjai közül nem egy sebesült meg eddig is, a mint a harctéren a sebesültek közönségével és elszállításával foglalkoztak. A japánok még a halottak eltemetésére sem engednek időt az oroszoknak.

A koldus gyilkosa.

Budapest, szept. 15.

A pestvidéki büntetőtörvényszék mint esküdtbírósként ma hozott ítéletet Nagy János vak koldus meggyilkolásával vádolt Wledutz Győző kovácslegény bűnügyében.

Az esküdtársak rablással párosult szándékos emberölés büntetésében mondotta ki bűnösnek Wledutzot és a büntetőtörvénykönyv 549 §-a alapján a 92 § alkalmazásával 12 évi fegyházra ítélte. A büntetésből 8 hónapot a vizsgálati fogsággal kitöltöttnek vett a törvényszék.

Elfogott anarkista.

Budapest, szept. 15.

A madridi rendőrség veszedelmes anarkistát tartóztatott le. Neve Lavorenz Cézár. Párisból utazott Madridba, hogy ott több előkelő politikai személyiség ellen bombamerényletet köveszen el. A házkutatás alkalmával kilencedik darab dinamit bombát találtak lakásán.

Megcsonkított műemlék.

Nyitra, szept. 15.

A Nyitra melletti milleniumi műemléket ismeretlen tettesek barbár módon megcsonkították. A bevezetett vizsgálat mindezt ideig nem vezetett eredményhez. A gonosz tetteseknek nyoma veszett.

Aru- és értéktőzsde.

Budapest, szept. 14.

Budapesti gabonatőzsde.

Felmondott 10000 mm. tengeri szeptember hó 20-án leendő átvételre. Az 1904. évi szept. hó 13. esti 6 órától szept. 14. esti 6 óráig Budapestre.

Érkezett:

Elszállított:

Buza... 35690 mm. Buza... mm.

Rozs... 2958 " Rozs... "

Árpa... 2507 " Árpa... 153 "

Zab... 6208 " Zab... "

Tengeri... 76 " Tengeri... 1309 "

Répcse... " Répcse... "

Liszt... 725 " Liszt... 22228 "

Korpa... " Korpa... 3193 "

Összesen: 48164 mm. Összesen: 27483 mm.

REGÉNY.

Rég mult időkbel.

Írta: Szabóné-Karay Anna.

I. (3.)

— És azután, hogy kerültél ide? — Mindig azon gondolkodtam, hogyan szökhettél el oly messzire, ahol a néni, bácsi soha meg nem talál, míg egyszer csak egyet gondoltam, vállamra vettem hárfámat és megindultam a Duna partján felfelé. — Sokszor jöttek házuukhoz hárfás gyermekek, édes anyám és különösen én nagyon szerettem hallani, addig kértem, míg egy kisharát vásárolt nekem is, melyen megtanultam játszani. — Oh már annyi szép dalt tudok! Mentem, mentem a parton, de végre elfáradtam, meleg volt, leültem a fűbe. Dél lehetett, mert nagyon melegen sütött a nap, fogtam, összegöngyöltem kis kabátomat s beledobtam a vízbe. Egyik ujjam fennakadt egy bokorban, nem törődtem vele, majd lefújja a szél, elviszi a víz, azért meg nem találnak, nekem nehéz lett volna továbbcipelnem. Éhes voltam, meg szomjas nagyon. Körülnéztem, pár lépésre egy szederbokrot pillantottam meg, hajlított ágaim ezer fekete szedersemmel fényltek, alája telepedtem és szomjazómag, éhségem, fáradtságom egyszerre enyhítve lett.

— Oh Amina az itt is annyi van! — Midőn a gyermekek kijönnek a faluból nagy kosaraikkal szedret szedni, nekem is adnak mindig belőle. — És azután? — mesélsz tovább.

— Istenem, mily jó volt az én szegény anyácskám! Hogyan mondta, mily szeliden azoknak a rongyos, piszkos hárfás gyermekeknek: — éhes vagy, ugy-e? Jer, egyél, — vagy: — itt az este s nincs hol nyugodnod, maradj szegényke nálunk! — meg: — beh rongyos a ruhád, Aminám majd ad az övéből egyet. — Bezzeg nem beszél hozzám senki így. Késő este lett, midőn egy kis faluba értem, de nem tiltott le senki küszöbén, nem kínált senki, hogy egyem velők, szépen meghúzódtam éjszaka a templom kapujában a küszöbön, oly jóízűen aludtam, tudtam, hogy a jó Isten vigyáz reám s reggel tovább mentem a Duna partján felfelé. Így vándoroltam én, míg idáig értem, a cserjék mogoróval, szederrel, a feld számcáival, a Duna friss vízzel láttak el és ha elfáradtam, a puha, illatos fűvön jól kialudtam magamat.

— És most tovább mégysz? — Még nem tudom. Majd elmegyek a faluba és ha lesz bátorságom, hárfázni fogok az embereknek, mint azok, akik nálunk jártak egy időben.

(Folyt. köv.)

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Madame Chryzanthème. Hogy olyan őszi eső esett »Tavasz«-kor nagyon sajnáljuk. Még jobban azt, hogy a vonatról nem lehetett lekésni. A kéziratot rendeltetési helyére jutattuk. Stephanidesz darabjának valóban »A bakter« a címe. A kis tisztelendő remélhetőleg meg lesz elégedve a nagyszágos asszony kritikájával. A viszontlátásra. Az ígért közleményeket várjuk. Üdvözlét.

R. K. Nagy-Ág. A mult alkalommal adott szíves engedélyével holnap közölni fogjuk a pályanyertes költeményt.

Feloldó szerkesztő:

HERCZEG JENŐ.

Laptulajdonos:

GOMBOS FERENCZ.

NYILTTÉ.

Aláírási felhívás!

Az

ERZSÉBET-SZANATORIUM
SORSJEGYEKRE

már most fogadunk el előjegyzéseket az eredeti feltételek mellett. Bejelentéseknél 1 korona teendő le.

Magyar leszámító és pénzváltó-bank

erdélyrészi fiókja

Kolozsvárt, Mátyás király tér 29. sz. (Bánffy-palota.)

Diszkomannai kitüntetés!

Bernáth E. Sándor varrógép kerékpár

nagy raktára és hangszerek-üzlete) Kolozsvár

a m. kir. posta- és táv. szállítója)

Osszes Áruimat havi részletekre is adom és azokról 5 évig felelek. — Szakzszer villamos világítással és metereorre berendezett mechanikai műhelyben a javításokat gyorsan és jutányos árban készítem. Nikkelezéseket, különféle színű emaillezéseket saját fűrdőben és kemenczében állítok elő.

Kerékpárkioszónk osztályt tartok fenn! — Telefon 412.

Képes árjegyzéket adok bármikor!

Árverési hirdetmény.

Ezennel közhírré teszi alóírt igazgatóság, hogy a **Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank** zálogosztályánál elzálogosított s **f. évi 1904. július hó végéig lejárt és még ki nem váltott tárgyak** az I. II. osztályból nyílt árverésen el fognak adni és pedig:

az I. osztályu tárgyak, ugymint: ruhaneműk, háziesszközök, árak stb. árverése lesz **folyó évi október hó 11-én.**

A II. osztályu tárgyak, ugymint: arany-, ezüstneműk, ékszerek stb. árverése lesz **folyó évi október hó 18-án.**

Az árverések az intézet helyiségében mindig **délután 3 órakor kezdődnek.**

A zálogtárgy tulajdonosa fel van jogosítva az eladásra kitett tárgyat az árverés kezdete előtt még kiváltani, a már eladott tárgyakból a bejött többlet őt illeti.

A vevő tartozik a vételért rögtön lefizetni és a tárgyat elvitetni.

Kolozsvárt, 1904. szeptember 11-én.

Takarékpénztár és Hitelbank
igazgatósága.

3416 86-*

Sz.: 2169-1904.

3539 1-1

Árverési hirdetményi kivonat.

A hidalmási kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy dr. Dávidovics Sándor ügyvéd által képviselt Kolozsvári Takarékpénztár részvény-társaság végrehajtónak Bedecsan Vaszilika és Juon, illetve jogutódai nagy-petri lakos végrehajtást szenvedők elleni 23 korona 76 fillér költséghatárát tökéltetés és jár. innál végrehajtási ügyben az árverést a községi kir. törvények és a hidalmási kir. járásbíró hatáskörén levő Nagy-Petri községben és határán felvő és a nagy-petri 121. sz. tjkben végrehajtást szenvedők jogutódai Pinye Vaszilika és neje Botoj Mária nevén felvett A + 2. rend. 320/1. hrszámú kette 91 korona, a 3. rend. 486/3. 487/3. 488/3. 491/1. 490/3. hrszámú ingatlanra 138 korona, a 4. rend. 488/5. 492/2. 491/3. hrszámú ingatlanra 26 korona; az 5. rend. 790/3. 791/3. hrszámú ingatlanra 24 korona; a 6. rend. 998/2. 999/2. 999/5. 1000/2. 1001/2. hrszámú ingatlanra 8 korona; a 7. rend. 1432/3. 1433/2. 1435/5. 1434/3. 1435/3. 1437/3. 1440/1. hrszámú ingatlanra 10 korona; a 8. rend. 2140/2. 2141/2. hrszámú ingatlanra 6 korona és a 9. rend. 1729/3. hrszámú ingatlanra 16 korona becsértékben; 2. a nagy-petri 287. számú tjkben Bedecsan Györgye a Vasziliki és kiskoru Bedecsan Juon és Verona a Vasziliki, mint Bedecsan Vaszilika végrehajtást szenvedők örököseinek nevén felvett A + 1. rend. 320/2. 321. hrszámú belsőre 414 korona; a 2. rend. 487/4. 488/4. 490/4. 491/2. 492/1. hrszámú ingatlanra 138 korona; a 3. rend. 789. hrsz. szántóra 26 korona; a 4. rend. 790/4. 791/4. hrszámú ingatlanra 24 korona; az 5. rend. 997. 998/1. 999/1. 1000/1. 1001/1. hrszámú ingatlanra 8 korona; a 6. rend. 1432/4. 1433/3. 1435/6. 1434/4. 1435/4. 1440/2. hrszámú ingatlanra 10 korona; a 7. rend. 1729/4. hrszámú ingatlanra 16 korona és a 8. rend. 2140/1. 2141/1. hrsz. ingatlanra 6 korona becsértékben; 3. a nagy-petri 284. sz. tjkben Mészáros Kozsán és neje Máté Onyicza, mint Bedecsan Vaszilika végrehajtást szenvedők jogutódai nevén álló A + 2. rend. 1321. 1322. hrszámú ingatlanra 22 korona becsértékben, mint ezenel megállapított kiküldési árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1904. évi október hó 3-ik napjának délelőtti 10 órájkor Nagy-Petri községében megfartandó nyilvános árverésen a megállapított kiküldési áról is el fognak adni. Árverési szándékozók tartoznak az ingatlanok becsértékének 10 százalékat készpénzben vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 8333 szám alatt kelt igazságügyi-ministeri rendelet 8-ik §-ban kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni vagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bántépnek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismerényt átszolgáltatni. A kir. járásbíró telekkönyvi hatósága. Hidalmás, 1904. évi július hó 13-án.

Ürmösy,
kir. bíró.

A híres és közkeveltségnek örvendő
K-IMPERI

Répáti savanyuvíz

mindig friss töltésben kapható minden fűszerkereskedésben és vendéglőben.

Kizárólagos főraktár Kolozsvárt:
Veress Károly Dézma-utca 1. (Telefon 466)

Elutazás végett
Butorok eladó
Petőfi-utca 13. sz. alatt
a kapu között, I-ső ajtó.

Kiadó lakás.

Konvéd-utca 52. sz. alatt

4 szoba, konyha,
fürdőszoba, üveges verandával

október hó 1-től kiadó!

A lakáshoz esetleg istálló is van!

Értekezhetni bármikor lehet ugyanott.

Kávéházi átvétel és nyitás!

Van szerencsém a n. é. közönség nagybecsű tudomására hozni, hogy az Unió-utca 2. szám alatt levő „**KORONA**” kávéházaamat a mai modern kor igényeinek megfelelően rendeztem be és annak vezetését vejem **Fruzsza Mihály** vezetésére bízom.

Özv. **Tomán Sándorné.**

Tisztelettel hozom a n. é. közönség és t. üzletbarátain tudomására, hogy az Unió-utca 2. sz. alatt levő, a modern kor igényeinek megfelelőleg berendezett

„**KORONA**” KÁVÉHÁZAT folyó évi szeptember hó 17-ikén (szombaton) este 9 órakor **Czakó P. Sándor** zenekarával ünnepélyesen megnyitom!

Míg a n. é. közönség szíves pártfogásáért esedezem, oda fogok törekedni, hogy szolid kiszolgálás, kitűnő hazai italok által a n. é. közönség jóakaró támogatását kiérdemljem.

Kiváló tisztelettel

3540 1-2 **Fruzsza Mihály.**

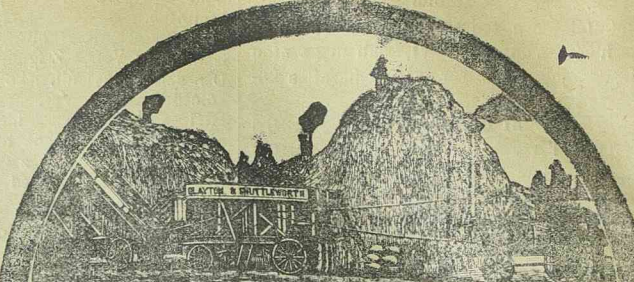
Kitűnő hazai borok. Hideg-Bufferet.

UJSÁG

politikai napilap.

Előfizetési ár:

Egy óra — — 2 korona.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH
Budapest, Váci-körút 63.
Által a legutóbbi árak mellett ajánlatnak:
Locomobil és gőzcséplőgépek,
szalmakazalozók, ártárgy-cséplőgépek, lóhere-cséplők, tisztítórosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyújtók, boronák,
szorvetőgépek, Planet jr. kapálók,
szecskavágók, répvágók, kukorica-morzsolók, darálók, őrlőmalmok, egytemes acél-ekék, 2- és 3-vasu ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Magyar Regényírók

A legértékesebb magyar regények

egyöntetű képes kiadása hatvan kötetben.

Szerkeszti

MIKSZÁTH KÁLMÁN

a ki a nagy vállalat eszméjét kidolgozta és a kötetek elé megírja az írók jellemrajzát.

A nagy magyar elbeszélő méltatja a magyar elbeszélő irodalom jeleseit.

A bevezetések sorozata együtt a magyar regényirodalom kész története.

A gyűjtemény 34 író 54 munkáját – a magyar irodalom ötvennégy kiváló alkotását – öleli fel.

AZ ÍRÓK NÉVSORA	Baksay Sándor	Dóczi Lajos	Iványi Ödön	Nagy Ignác	Tolnai Lajos
	Beniczky Bajza Lenke	B. Eötvös József	Jókai Mór	Pálffy Albert	Vadnai Károly
	Beöthy László	Fáy András	B. Jósika Miklós	B. Podmaniczky Frigyes	Vas Gereben
	Beöthy Zsolt	Gaal József	Justh Zsigmond	Pulszky Ferenc	Verseghegy Ferenc
	Bródy Sándor	Gárdonyi Géza	B. Kemény Zsigmond	Rákosi Jenő	Werner Gyula
	Csiky Gergely	Gyulai Pál	Kuthy Lajos	Rákosi Viktor	Wohl Stefanie
	Degré Alajos	Herczeg Ferenc	Mikszáth Kálmán	Toldy István	
AZ ÍRÓK NÉVSORA					

Minden kötet egy-egy kiváló magyar festőművész illusztrációival.

Mindössze ezer illusztráció külön diszes műmellékletek formájában.

Tiszta, szép metszésű, könnyen olvasható betűk. Finom, famentes papiros.

Diszkrét izlésű, diszes bekötési tábla.

MEGRENDELŐ-JEGY.

A cégtől
ezennel megrendelem a
„**MAGYAR REGÉNYÍRÓK**”
címmű gyűjteményes vállalat hatvan kötetét, vászonkötésben 300 koronáért;
a) négy koronás havi részletfizetés mellett,
b) félveként fizetendő 25 korona utánvét mellett.
A nem kívánt módokat törölendő.
Tudomásul veszem, hogy a fenti műből 1904 szeptember hótól kezdve félveként egy-egy 5 kötetből álló sorozat jelenik meg. A részletek az első szállítástól kezdve minden hó 1-én a fenti cégnél fizetendők be mindaddig, míg a mű teljes vételeára kigyenlítő nincs. A részletek be nem tartása esetén a részletfizetési kedvezmény megszűnik és a teljes vételár esedékessé válik. Az első részlet utánvéendő.
Szóbeli megállapodások érvénytelenek.
Lakhely és kelet:
Név és állás:

A „Magyar Regényírók”

minden művelt magyar uri család örökbecsű könyvtára. A hatvan kötet félveként öt kötetes sorozatokban jelenik meg. Az első öt kötet most hagyta el a sajtót.

A 60 kötet ára előkelő kötésben 300 kor. Törleszthető havi 4 koronás részletekben is. Megrendelhető a mellékelt rendelő-jegy felhasználásával bármely könyvkereskedés útján. — Részletes prospektust kívánatra készséggel küld a kiadó intézet

Franklin-Társulat

magyar irodalmi intézet és könyvnyomda.